

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se stefan.zetterlind@regeringskansliet.se

Remissyttrande över rapporten – Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt LI2025/00230

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg välkomnar Trafikverkets utredning och förslag om ett ökat inflytande för regioner och kommuner avseende allmän trafikplikt och upphandlad flygtrafik.

Regeringen gav Trafikverket i uppdrag att utreda hur kommuner och regioner kan få ökat inflytande över flyglinjer med allmän trafikplikt. Trafikverket föreslår två processer, varav den ena ger kommuner/regioner möjlighet att ansöka om utökad trafikplikt mot fullt kostnadsansvar. Den andra processen möjliggör för kommuner/regioner att införa allmän trafikplikt på icke-statliga linjer och själva upphandla trafiken.

Region Kronoberg välkomnar dessa förslag men anser att:

- Det är inte rimligt att den ekonomiska bördan för att upprätthålla en adekvat trafikering riskerar flyttas från staten till kommuner och regioner.
- Region Kronoberg anser att det statliga anslaget för trafikplikt i större utsträckning behöver baseras på faktiska behov utifrån uppsatta kriterier och att anslagen behöver bli mer långsiktiga och fleråriga. Det är inte rimligt med regional medfinansiering förrän staten tar fullt ansvar för tillgänglighet inom den statliga trafikplikten för flyg.
- Sverige ska följa EU:s lufttrafikförordningen och därmed sätta begränsningen till tre timmar istället för fyra timmar gällande begränsningen för restider för alternativa färdmedel.
- En grön omställning av flyget är nödvändigt och att det därför viktigt att förändringar inom allmän trafikplikt för flyget tar hänsyn till detta.

- Staten även måste ta ett betydligt större ekonomiskt ansvar för grundläggande finansiering av flygplatsinfrastrukturen och de regionala flygplatserna.

Synpunkter

Bakgrund

Regeringen gav Trafikverket i uppdrag att utreda hur kommuner och regioner kan ges ett ökat inflytande över flyglinjer med allmän trafikplikt på två sätt; dels genom möjlighet att utöka kraven i den allmänna trafikplikten för de statliga linjerna, dels genom möjlighet att införa allmän trafikplikt på ytterligare, icke-statliga, linjer. Några av de grundläggande förutsättningarna i uppdraget är att kommuner och regioner ska ta fullt kostnadsansvar för det kompletterande utbudet och att hanteringen ska vara förenlig med EU:s lufttrafikförordning.

Trafikverket föreslår i rapporten två processer:

Den första berör inte Region Kronoberg län i dagsläget då länet inte har allmän trafikplikt för flyget. Förslaget innebär att en kommun/region kan ansöka om utökad trafikplikt utöver statens grundutbud och att den ansökan sköts genom ordinarie ansökningsprocess. En förutsättning ska vara att den som ansöker om utökat utbud står som finansiellt ansvariga. Trafikverket har rätt att avslå beslutet som inte kan överklagas.

Alternativ två omfattar behov av att införa allmän trafikplikt på ytterligare, icke-statliga, flyglinjer. Detta föreslås inte knytas till Trafikverkets ordinarie utredningsprocess utan i stället hanteras löpande när kommunen/regionen bedömer att behov uppstår. Förslaget är att ansökan ställs till Trafikverket och vid avslag kan överklagan göras till regeringen. Kommuner och regioner ges befogenheter att själva upphandla och ingå avtal om trafik.

Förslaget bedöms medföra ökade administrativa kostnader för Trafikverket. Vidare kräver ett genomförande av förslaget författningsändringar i form av lag. Detta för att möjliggöra för kommuner och regioner att medfinansiera utökade krav i statliga flyglinjer samt att finansiera och upphandla trafik på icke-statliga linjer.

Yttrande

Region Kronoberg välkomnar förslaget att utöka möjligheterna för att införa allmän trafikplikt med region eller kommun som initiativtagare.

Flygplatsen har betydelse för att länets beredskap, attraktivitet och tillväxt ska tas tillvara, samtidigt som det krävs en hållbar utveckling av flyget.

Region Kronoberg anser att det begränsade statliga anslaget för allmän trafikplikt medför olämplig konkurrens mellan olika trafikslag och riskerar att övervältra kostnaderna på kommuner och regioner. Det är inte rimligt att den ekonomiska bördan för att upprätthålla en adekvat trafikering riskerar flyttas från staten till kommuner och regioner.

Region Kronoberg anser att det statliga anslaget för trafikplikt i större utsträckning behöver baseras på faktiska behov utifrån uppsatta kriterier och att anslagen behöver bli mer långsiktiga och fleråriga. Det är inte rimligt med regional medfinansiering förrän staten tar fullt ansvar för tillgänglighet inom den statliga trafikplikten för flyg.

Region Kronoberg anser att tidsbegränsningen för alternativa färdmedel bör beaktas. Denna begränsning på fyra timmar är en nationell svensk regel medan EU:s lufttrafikförordning sätter gränsen vid tre timmar. Det är inte rimligt att Sverige, när vi nu öppnar upp för regionalt upphandlad flygtrafik som helt ska finansieras av regionen/kommunen, ska behålla denna hårdare regel. För att inte skapa sämre förutsättningar än för EU:s övriga medlemsländer rörande icke-statliga flyglinjer och tid för alternativa färdmedel, anser SKR att Sverige ska följa EU:s lufttrafikförordning och därmed sätta begränsningen till tre timmar.

Region Kronoberg anser att en grön omställning av flyget är nödvändigt och att det därför viktigt att förändringar inom allmän trafikplikt för flyget tar hänsyn till detta. Detta inkluderar att skapa förutsättningar för att fasa ut äldre flygplan och övergå till fossilfria alternativ, vilket kommer att kräva investeringar i regionala flygplatser och statligt ekonomiskt stöd.

Region Kronoberg anser att staten, utöver att skapa förutsättningar för tillgänglighet genom statligt upphandlad flygtrafik och möjligheten till regionalt upphandlade flyglinjer, även måste ta ett betydligt större ekonomiskt ansvar för grundläggande finansiering av flygplatsinfrastrukturen och de regionala flygplatserna.

Barnrättsperspektiv

Det framgår inte av remissen om en prövning av barnets bästa har genomförts.